

Χαρά Κωνσταντινίδη, (Τομέας Αρχαιολογίας και Ιστορίας της Τέχνης) «Ο Μελισμός». Οι συλλειτουργούντες ιεράρχες μπροστά στην Αγ. Τράπεζα με τα τίμια δώρα ή τον ευχαριστιακό Χριστό. Σ. 636, εικ. 273, Αθήνα 1991.

Η παράσταση του Μελισμού είναι το εικονογραφικό θέμα, που καθιερώθηκε στα τελευταία χρόνια του 12ου αιώνα απανταχού της βυζαντινής επικράτειας. Πρόκειται για την παράσταση της τέλεσης του μυστηρίου της θείας Ευχαριστίας. Η καθιέρωση και η εξάπλωση του Μελισμού συνδέεται για πρώτη φορά τόσο με την έριδα, «περί φθαρτού ή αφθάρτου του σώματος του Χριστού», όσο και με τις διαφορές ως προς τον τρόπο της τέλεσης του μυστηρίου της θείας Ευχαριστίας, ανάμεσα στις δύο Εκκλησίες Κωνσταντινουπόλεως και Ρώμης. Στην πορεία της παρούσας, της κατάταξης και της ερμηνείας του θέματος επιλέχθηκε ως μέθοδος ο συσχετισμός τριών σταθερών παραγόντων. Οι παράγοντες αυτοί στάθηκαν το κείμενο της θείας λειτουργίας και το τυπικό της, τα κείμενα των πατέρων από την ιερά παράδοση και το αρχαιολογικό υλικό, στο οποίο συμπεριλαμβάνεται μεγάλος αριθμός επιγραφών. Στην Εισαγωγή γίνεται αναδρομή στο ευχαριστιακό - λειτουργικό περιεχόμενο της εικονογραφίας της αψίδας, πριν από την καθιέρωση στον ημικύλινδρο της του θέματος του Μελισμού. Στο Πρώτο Μέρος παρτίθενται και εξετάζονται οι προϋποθέσεις και τα αίτια για τη δημιουργία και την εξάπλωση του εικονογραφικού θέματος, ακολουθούν οι γραπτές πηγές του και δίνεται ο ορισμός του με βασικό γνώμονα το επιγραφικό υλικό, που συνοδεύει τις παραστάσεις. Στο Δεύτερο Μέρος παρουσιάζεται το σκεπτικό της βασικής τυπολογίας του θέματος και των συνακόλουθων παραλλαγών της. Ακολουθεί η εικονογραφική ανάλυση και ερμηνεία της τυπολογίας, όπου εξετάζονται και ερμηνεύονται σε χρονολογική εξελικτική πορεία οι τύποι και όλες οι παραλλαγές του θέματος. Πριν από την ανάλυση και ερμηνεία κάθε τύπου προπορεύονται δύο κεφάλαια-οδηγοί, το πρώτο σχετικό με τα λειτουργικά αντικείμενα και το συμβολισμό τους, το δεύτερο σχετικό με τη μορφή του ευχαριστιακού Χριστού, δηλαδή των καθοριστικών στοιχείων του κάθε τύπου. Στο Τρίτο Μέρος εξετάζεται συστηματικά η παρουσία των συλλειτουργούντων ιεραρχών, ερμηνεύονται οι λόγοι της επιλογής τους, οι θέσεις που παίρνουν ως προς την αγ. τράπεζα και σε μεταξύ τους αλληλουχία, καταγράφεται η στάση και η κίνησή τους καθώς και η ενδυμασία τους. Σχολιάζονται συστηματικά η γραφή, η γλώσσα και το περιεχόμενο των επιγραφών των αναπτυγμένων λειτουργικών ειλητών που κρατούν οι ιεράρχες και αποδεικνύεται ότι οι επιγραφές των ειλητών εντάσσονται σε συγκεκριμένα συστήματα ακολουθίας, ως προς το κείμενο της θείας λειτουργίας. Ακολουθεί η παρουσίαση στο θέμα των αγγέλων - διακόνων, των ουράνιων δυνάμεων και των διακόνων. Το Τέταρτο Μέρος περιλαμβάνει τον Κατάλογο των μνημείων, το συνδυασμένο Κατάλογο των επιγραφών των λειτουργικών ειλητών και των ιεραρχών που τα κρατούν, και το συνδυασμένο Κατάλογο των ιεραρχών και των επιγραφών των λειτουργικών ειλητών. Το Πέμπτο Μέρος περιλαμβάνει τον Κατάλογο των εικόνων και τις εικόνες.

Σταματία Δ. Κουτσουλέλου-Μίχου, (Τομέας Γλωσσολογίας) «Το διαφημιστικό κείμενο».

Η διατριβή αυτή εντάσσεται στον χώρο της Κειμενολογίας και ασχολείται με την κειμενική παρουσία και ιδιαιτερότητα του διαφημιστικού μηνύματος.

Το διαφημιστικό κείμενο ανήκει στα ελλειπτικά βραχεία κείμενα, έχει έντονη αποτελεσματικότητα και συγκεκριμένο στόχο: την πειθώ του καταναλωτή. Η βραχυπρόταση του δεν αποτελεί εμπόδιο στη χρήση λόγου δυναμικού, έντεχνα επιλεγμένου, ώστε να προσελκύει το εν-